

4290/2 - P.16

4290/2

נחמיה יוסף
אברהם - יוסף - אברהם

4967/68

2010 ב' י"א

שם תיק: ההצעות ישראליות לסכסוך ישראל - ארצות ערב

חצ-4290/2

מזהה פנימי

מזהה פריט: 000mi4f

תאריך הדפסה: 08/02/2018

כתובת: 2-120-3-19-8

מוצרי ניר של המשביד בע"מ ירושלים דומסח

4290/2

1. המלצות לפעולה ישראלית.
2. הצעות פתרון כוללות שונות:
 - א. חכנית יובל נאמן
 - ב. מדינת פלשתינה = פיאוע מדורג.
 - ג. מדינת פלשתינאית בראשות הבית החאטמי.
3. הצעת מדיניות ישראלית כלפי חצי אי סיני.
4. הצעת מדיניות ישראל כלפי טורקיה.
5. נספחים:
 - נספח א - הבהרת עמדה לממשלת ארה"ב.
 - נספח ב - הצהרה פומבית - קווים לפתרון הבעיה.

13/4/57

המלצות לפעולה ישראלית

ב ל ל י

1. על דקע המצב הבינלאומי והלחץ הצפוי ע"י כינוס העצרת הכללית, חירובי לפעול מהר ככל האפשר במטרה לבטל המלצות והחלטות מטוכנות לישראל, להלן מובאות שורת המלצות לביצוע:

המלצות

3. והבהרת עמדתנו ותאומה עם ממשלת ארה"ב, וזאת בדחיפות רבה ביותר, הן להשגת תוצאות עמדות והן להבטחת גבול בדיוני העצרת, והן על מנת להקדים את הצעד השביעי החירובי של מתן הצהרה פומבית. הצעת ג'וסט והבהרה לממשלת ארה"ב - ראה בספח א'.

4. מתן הצהרה פומבית, ומוקדם ככל האפשר - לביטול הפעילות המדינית הבינלאומית והערבית. מיומת הצעה להצהרה מעין זו - ראה בספח ב'.

5. הצהרה פומבית בענין אצי-אי-סייבי והרמה הסורית - בהתאם לקווים המומלצים בהצעת המדיניות בנושאים אלה.

קיום מגעי גישוש

- א. עם אישים וגורמים פלשתינאים, לביזיקת תגובותיהם על בסיס ההצהרה הפומבית שלנו המתורה קווים לפתרון (בספח ב'). במקביל, יש לבדוק בהקדם את נכונותם להצהיר על רצונם להגיע לפתרון פלשתינאי עצמאי ונפרד לבעייתם, תוך מגע ישיר עמנו.

- ב. עם המלך חוסיין - במגמה לבחון את עמדתו וכונותיו הוא ליישוב המשבר.

7. במגעי גישוש אלה לא תוצגנה - בשלב זה - העמדות והתכניות שלנו לפתרון הסופי. כמו כן, בשלב ראשון, לפחות - לא באפשר מגע בין שני גושי הפלשתינאים בגדה המערבית ובעזה ונפדיף מו"מ ישיר שלנו עם כל גוש.

8. המלצות ארגוניות ומכינות

- א. קביעה והגדרה ברורה של גורם מרכזי אחד המתאם ומכוון את כל הפעולות בענין זה.
- ב. בוכח הקשיים הצפויים בהשלטת בשחון-פנים, יש לודא הפגנת עוצמה של צה"ל בשחח הכבוש, תוך הנהגת מדיניות שכר ועובש ברורה.
- ג. הקמת צוותי בדיקה ותכנון ליישוב הפליטים הן בשטחי הגדה המערבית והן ובמיוחד ליישובם באזור אל-עריט.
- ד. ביצוע מפקזים ומבדקי דעת קהל וכו' באוכלוסיה הפלשתינאית ובקרוב הפליטים.

12-26-1830

כ ל י

1. הקמת מדינה פלשתינאית אוטונומית - בשטח משתנה לפי התנאים - המתנהלת ע"י ממשלה ופרלמנט המופקדים לכל תחומי הספיקות, להוציא ענייני חוץ ובטחון.
2. לשני תחומים אלה תהא אחראית ממשלת ישראל עצמה אשר היא גם ממשלת החבל היהודי. להבטחת ענין זה תוקף המדינה הפלשתינאית ברצועת בידוד הבמצאת בחליטה צהלית, בנוסף להחזקה צהלית באזורים אסטרטגיים בלב המדינה הפלשתינאית. המדינה הפלשתינאית תבדוד באופן מוחלט מכל מגע בלתי אמצעי עם מדינה ערבית אחרת.
3. יתכן ובכורא הזמן ניתן יהיה להגיע למבנה של שני חבלים, להם ממשלה מרכזית אחראית בפני כנסת הנבחרת במדינה כולה, תוך התנאות יחס קבוע של 1:2 או 1:3 בין שני החבלים, לטובת החבל היהודי.

ש ל ב י ם

4. לביצוע התכנית מוצעים השלבים המעשיים הבאים:

א. שלב א'

- (1) הקמה לאלתר של המסגרת הפלשתינאית האוטונומית באזור השומרון בלבד.
- (2) פנוי כל פליטי מחנות עזה למחנות באזור אל-עריס, תוך הכרזה על תכניות התישבות ופיתוח ברוחבות שם והתחלת הגשמתן לאלתר.

ב. שלב ב' - למקרה ולא תשאר בידו השליטה בסיני:-

- (1) שטח המדינה הפלשתינאית האוטונומית ישאר מוגבל לשומרון בלבד.
- (2) לפני החזרת חצי האי סיני למצרים - יועברו כל פליטי השומרון לאזור אל-עריס.

- (3) פגרי תושבי הרצועה והר-חברון והעברתם לשומרון, כאשר שני
אזורים אלה יהיו בקיום מערבים ויצורפו לחבל היהודי.
(4) בכל מקרה - קיום שליטה כזו או אחרת באזור מפרץ שלמה.

ג. חלב ב' - למקרה והשליטה בסיני בסארת בידינו:

- (1) הרחבת המדינה הפלסטינאית והכללתה גם על הרצועה והר חברון
(חוץ משלוחת עציון).
(2) חיבור אזור ואדי אל עריש לרצועת עזה כחלק מן המדינה
הפלסטינאית.
(3) זכות מעבר בין אזור המדינה הפלסטינאית המערבי (עזה-
אל-עריש) והמזרחי (שומרון - הר חברון).

יתרונות התכנית

1. ביצול ההלם בו נמצאים הפלסטינאים היום להדברות ולהסדר מידיים.
2. מתן פתרון לאלתר הן לשאיפת הזהות הפלסטינאית והן לבעית הפליטים -
דבר שיקל את הלחץ הבינלאומי עלינו ותבטל את תביעות הג'האד הבינערבית.
3. אבטחת שליטה צהלית ובידוד החבל האוטונומי הפלסטינאי ממדינות וצבאות
ערביים מחוץ לשטחי ארץ ישראל.
4. סכוי לקבל את חצי אי-סיני כולו או חלקו, בהיותו סטת הפתרון העקרי
ליישוב הפליטים.

מגבלות התכנית

1. כל הסדר על דקע ההלם הזוכחי יחשב להסכם "קויזלינגים" אשר סביר שתבוא
דרישה לשנותו בבוא הזמן. שבוים אלה יוכלו להיות:
 - א. ביטול העדפת הרוב האבסולוטי של החבל היהודי.
 - ב. עצמאות פלסטינאית מוחלטת.
 - ג. לחימה לסילוק הסלוחות היהודיות בשומרון ובאר חברון
 - ד. התחברות למדינה ערבית אחת, וסילוק רצועת הבידוד הצהלית בבקעת
הירדן, לדוגמה.

2. כל העלאתה של גושא מדינה פלשתינאית היום יעלה מיד את התביעה לשוב ולחזור לאפולות החלוקה של 1947.
3. תכנית זו כרוכה בתזוזות אוכלוסין גדולות - מאות אלפי פליטים ותושבים - פעולה אשר תעורר הדים שליליים בינלאומיים.
4. במקרה וטיבי איבדו בידינו מחייב והפתרון עקירת תושבים (ולא רק פליטים) ויישובם באזור השומרון אשר ספק אם יוכל לקלטם.
5. שאיפתנו להחזיר, במקרה זה, את סיבי לידי המצרים עם בדוביה של כ-350 אלף פליטים, מותבית בהסכמת גורמים בוספים.

כ ל ל י

1. הכוונה הנסיסית בתכנית זו לצאת לאלתר בהצעה ברורה עם "פתרון" כלפי הפלשתינאים וכלפי הגורמים הביבלאומיים אשר יש בו כדי להציב פתרון לבעיות היסוד, תוך דחיית ההסדר הסופי לשלב מאוחר יותר, בהתאם להתפתחויות.

פרטי התכנית

2. ההצעה הישראלית תבטיח:-

- א. פתרון מוחלט של בעיית הפליטים הא"י בשטחי ארץ-ישראל המקורית, רצוי, במידת האפשר - גם בשטחי חצי אי סינר כמרחב קליטה למרבית הפליטים.
- ב. הקמת מדינה פלשתינאית אשר מידת האוטונומיה שלה וגבולותיה הסופיים יקבעו במשך הזמן, רק לאחר יישוב הפליטים והגעה לנורמליזציה ביחסי ישראל עם יתר מדינות ערב, ללא התניית זמן קבוע מראש.
- ג. כללית - יש לראות את המדינה הפלשתינאית בשני חבלים (אזור הגדה המערבית המקורית, תוך שנויי קווי תחום ואזורי עזה וקדמת סינר), עם זכות מעבר בין שני החבלים.
- ד. במידת האפשר יצורפו גט אזוריים ערביים, בישראל, אל תחומי המדינה הפלשתינאית, על מנת לצמצם ככל האפשר את האוכלוסיה הערבית במדינה הישראלית היהודית.
- ה. מובן שבתקופת הבינים תקויים שליטה צהלית במרחבי המדינה שבדרך.

י ת ר ו ב ו ת

3. הצעה זו עשויה לקסום, כאמור, הן לערבים והן לגורמים הביבלאומיים מבלי שיהיה לה האופי של כפיית הסדר תחת לחץ המפלה הצבאית.
4. הפתרון הסופי לא ימומש בטוים סולקו שני מוקדי החיכוך העקריים - הפליטים והלחמות של שאר מדינות ערב. וזאת מותנה במימוש ההתפתחויות הרצויות, ולא לפי לוח זמנים קצוב.

5. יש להניח כי תכנית זו תכלול מינימום ערבים בשטחי ישראל.

מ ג ב ל ר ת

6. ברור כי כל המו"מ בעתיד הרחוק עם האכלוסיה הערבית הפלשתינאית על גבולות המדינה הפלשתינאית הטופים, ומעמדה - כאשר הוא מנתק מן ההלם של המפלה הצבאית - סביר כי יתנהל בתנאים פחות ברוכים לנו.

7. העדר הגדרת הזמן לתכנית תעורר בעתיד הלא רחוק תביעות לאוטונומיה ולהפרדה, ללא קשר למימוש שני תנאי התכנית דלעיל.

8. בקודה אחרונה זו תחריף במיוחד בשל הצורך לקיים משטר כיבוש צבאי - כזה או אחר - למשך תקופה ארוכה ובלתי מוגבלת מראש, בשטחים הפלשתינאיים.

ב ל ל ר

1. במגמה לניטרול עמדתו של חסין ואולי אף לגייסו לחיוב ההסדרים שישראל מעוניינת בהם - יוצעו לחסין והתוארים של ריבון המדינה הפלשתינאית אשר תוקם, ושל שומר המקומות הקדושים למוסלמים בירושלים.
2. ריבונותו של חסין תהא מוגבלת קונסטитуציונית, כאשר הוא ימלוך ולא ימסול. יהיה עליו להסלים עם תקוני השטח של ממלכתו ועם בוכחות צה"ל בהתאם לשיקולי הבטחון של ישראל, הן בתחומי המדינה הפלשתינאית והן מסביב לה.
3. תוצע לחסין יעזרה כספית לשיקום הפלשתינאים הפליטים במדינתו והשתתפות ישראלית בעין יפה בתכנית פיצויים בינלאומית. תוצע לחסין גישה חופשית לבמל בים התיכון. ש"פ הכלכלי יכולול המסך משולב של תכנית הע'ור הירדנית.

שטח הממלכה

4. שטח הממלכה של חסין יוכל להיות:
 - א. שטח מקוצץ של הגדה המערבית בלבד, אולי תוך חיוב חסין לקלוט בשטחי ממלכתו גם את כל פליטי עזה.
 - ב. חיבור הממלכה לאזורי עזה, עם או בלי מרחבי אל-עריש, עם מתן רשות תנועה בין שני האזורים.
 - ג. הקמת חבל אוטונומי בפרד לאזורי עזה ואל עריש.

יתרונות התכנית

5. חסין בהנה מתמיכה בעולם המוסלמי (תורכיה, איראן) והבנה עם חסין הוא רבת ערך בזירה זו ובאו"מ.
6. הוא הדין במקרה זה לגיוס תמיכת ארה"ב ובריטניה.
- 6א. ביצול תכנית הע'ור יהווה בלי ספק יתרון בקליטת הפליטים ועודפי אוכלוסין.

7. אורפציה על זיקה בין המדינה הפלשתינאית לבין הגדה המזרחית תאפשר להגיע לשיתוף פעולה כלכלי בין שתי הגדות, דבר העשוי לעודד את התהליך שהציבו בסבבים האחרונות של הגירה מן הגדה המערבית למזרחית.

מגבלות התכנית

8. ספק אם חסין יסכים לשיבה מעין זו לגדה המערבית.
9. הפלשתינאים אינם מעוניינים בשוב חסין והם עלולים לחזור בהם מתמיכתם בהקמת מדינה פלשתינאית במתכונת הנראית לישראל, באם ידובר בשיתוף חסין.
10. שיתוף כלכלי בין שתי הגדות עלול לפעול כאבן שואבת גם בכרון הפוך - זרימת פלשתינאים מערבה.
11. העבקת התואר טל שומר המקומות הקדושים והקברים המוסלמים לחסין מהמירה - מבחינת ישראל - את בעיית הר-הבית בשל הסמליות שבתואר זה.
12. בצפול חסין שוב תתעוררנה הבעיות של ההסדר מחדש בין שני חלקי הממלכה.
13. בראה כי פתרון זה אין לו פתרון שלם לכלל הבעיה הערבית-פלשתינאית (רצועת עזה).

ואריציה לתכנית זו

14. קיימת אפשרות טל ואריציה, לפיה ימסר השומרון באופן מלא לממלכת ירדן, כאשר:
- א. חסין מתחייב לקבל את אוכלוסיית הר חבורן לשטחי ממלכתו.
 - ב. ירושלים המורחבת בשארית בידי ישראל, כאשר העורף מדרום כולו מוכנס בידי ישראל.
 - ג. לצה"ל תהא שליטה ברורה על שני קצות בקעת הירדן, הן בכרון עמק בין שאן והן באזור יריחו - כאיום צבאי לביתוק הגדה המערבית במקרה הצורך.

סל - סל
סל - סל

המטרות הישראליות

1. המטרות הישראליות כלפי סיני הן:-

- א. פרוץ סיני ומביעת הפיכתה למוקד עצמה מצרית על גבול ישראל.
- ב. ביצול מרחב סיני ליישוב ופתרון בעיית הפליטים.
- ג. הבטחת זכויות ישראל לשיט חופשי בסואץ ובמיצרים וכן זכויות הטיסה הישראליות מעל סיני והמיצרים.

2. מטרות אלה יושגן ע"י:-

- א. בשלב ראשון - ע"י המשך הנוכחות הישראלית בשטחי סיני, עד להדברות ישירה עם המצרים.
- ב. במקביל - תחל ישראל מייז בתכנון ובביצוע תכניות יישוב הפליטים בסיני.
- ג. בשלב שני - בעת ההדברות עם המצרים, מגמתנו לקבוע סטאטוס חדש וכולל לגבי מרחב סיני אשר יבטיח את המטרות זלעיל.

3. הצהרה פומבית בענין סיני צריכה להיות בקווים הבאים:-

- א. חצי אי סיני שימש במשך כל השנה שחלפה בסיס לריכוז כוחות מצריים המאיים על ישראל, ואשר ממנו פתחו בהתקפתם האחרונה על ישראל.
- ב. במקביל היה זה בסיס לפעולות כוחות חבלניים בגד שטח ישראל.
- ג. החזקת המצרים בסיני בוצלה לחסימת שני מעברים בינלאומיים חיוניים לישראל - תעלת סואץ ומיצרי טיראן.
- ד. הסדר של הבעיות זלעיל יושג ע"י שיחור ישירות בין ישראל ומצרים.

המדיניות הישראלית כלפי סוריה

המטרות הישראליות

1. המטרות הישראליות כלפי סוריה הן:-

- א. ויתור סורי על ארגון ועל עידוד רעיון הלחמה החבלנית בגד ישראל, ומביעת פעולות אלה.
- ב. ויתור על תכנית הטיית מקורות הירדן.
- ג. הכרה סורית בגבול א"י המגדשורי כגבול בין סוריה וישראל.
- ד. פרוז הרמה הסורית.

2. מטרות ישראליות אלה יושגו ע"י:-

- א. בשלב ראשון - ע"י המשך הבוכחות הישראלית בשטחי רמת הגולן המוחזקים על ידנו, עד להידברות ישירה עם הסורים.
- ב. בשלב שני - בעת ההדברות הישירה עם הסורים, מגמתנו לקבוע סטאטוס חדש וכולל לגבי מכלול יחסינו עם סוריה, אשר יבטיח המטרות דלעיל.

3. הצהרה פומבית שלנו בענין סוריה צריכה להיות בקווים הבאים:-

- א. ישראל תובעת הידברות ישירה עם סוריה כמגמה למצוא הסדר כולל ליחסי שתי המדינות.
- ב. עד אז תמשיך ישראל להחזיק בשטחים שנתפסו על ידה.
- ג. ההסדר החדש חייב לספק את תביעות ישראל בהתאם למטרות דלעיל.

Endo

הכרת עמדה לממשלת מצרים-הערבית

הגדה המערבית

כתוצאה מן ההתקפה ירדנית על ישראל והמלחמה שנחוללה עקב כך, נמצא עתה בידי ישראל כל השטח של ארץ ישראל המנדטורית עד לירדן. העובדות החדשות שנוצרו מאפשרות לראשונה מאז מלחמת העצמאות של 1948 פתרון מעשי וחיוני של חלק גדול של בעיית הפליטים ושל הבעיה הפלסטינאית.

אפשרי כיום פתרון שיבטיח מתן בטוי לשאיפות הלאומיות וההרבותיות של הפלסטינאים. פתרון זה ישים קץ לניצול הבעייה הפלסטינאית ע"י מדינות ערב וע"י גורם סובייטי-טיני.

קדוט בעיית הפליטים לקראת פתרון עטוי להסיר מכשול על דרך ההדברות בין מדינות ערב לישראל.

ישראל מוכנה לאפשר הקמת מדינה פלסטינאית עצמאית בגדה המערבית. יש לה יסוד להנחת כי הקמת יחידה מדינית זו תהיה לרצונם של תושבי הגדה המערבית. נכרה אכזבה מרה אצל הפלסטינאים בגדה זו מן היחס של מדינות ערב כלפיהם במשך כל השנים. עז רצונם שלא לשמש עוד כדור משחק בידי מדינות ערביות לא פלסטינאים או עסקנים פלסטינאים שלא דאגו אלא לטובת עצמם. כן נחווה החלטתם שלא לחזור להיות תחת שלטון ערבי. על אף אכזבה אנטי חוסיינינה זו בקרב הפלסטינאים מוכנה ישראל, במקביל לגישושים אחרים, להדברות ישירה עם חוסיין כדי לברר את ניתן לשלב אותה בהסדרים החדשים שנועדו לפתור את בעיית הפליטים ואת בעיית הפלסטינאים. שטחה של המדינה יתפוך את שטח הגדה המערבית שהיה דה-פקטו בשלטון הממלכה הירדנית ההאשמית פרט לכמה רצועות שטח אשר מטעמי הגנה ובטחון יוחזקו ע"י הצבא הישראלי.

העיר ירושלים תאוחד מחדש למדינת ישראל. ישראל מוכנה לקלוט את כל האוכלוסייה הערבית של השכונות שהיו את ירושלים הירדנית.

ישראל והמדינה הערבית הפלסטינאית יחתמו הסכמים בתחומי הכלכלה והבטחון. ישראל תעניק למדינה הפלסטינאית גישה לאחד מנמליה. כדי להפוך את המדינה הפלסטינאית ליחידה כלכלית הנושאת את עצמה יהיה צריך בתכניות פיתוח נרחבות בעזרת ממון רב מימדים מבחוץ.

הרצועה: בכל מקרה לא תוחזר רצועת עזה לידי שליטה מצרית. במסגרת הפתרון הכולל של הבעייה תיפתר גם בעיית הרצועה ופליטיה. האפשרויות לפתרון הן:

א. הקמת אזור פלסטינאי אוטונומי לרצועה.

ב. סיפוח החלקי של הרצועה לישראל.

ג. מציאת דרך לדיוק בין החבל הפלסטינאי שברצועה לבין החבל
האוטונומי בגדה המערבית.
פתרון עקרוני זה יביא, במישור הפרימי להינתקות מצרים מן הבקיה הפלסטינאית,
ובמישור הצבאי - להיעלמה של עילה 'לכזו צבא מצרי כדי להגן על הרצועה.

סיני וטוריה

בכל הנוגע לסיני ולשטחים ברמה הטוריה, המוחזקים בידי ישראל, מוכנה
ישראל לדון בגורלם ישירות עם הממשלות הערביות הנוגעות בדבר. מובן כי כמה
בעיות חיוניות אשר היו בשרשי המשבר הנוכחי הצטרפה הן כדי כך למצוא את פתרונן
המשביע רצון (ר' הסעיפים המתאים בחוק, כלפי חצי האי סיני פירוז, מעברים
הופשיים וישוב פליטים. כלפי טוריה - הפסקת מעשי החבלה, ויחוד על ההטייה,
הכרה בגבול המנדטורי, פירוז הרמה הטוריה).
כל עוד לא הושגו הסדרים באותם בין ישראל לממשלות ערביות אלה אין תחליף
להמשך נוכחות הכוחות הצבאיים של ישראל בשטחים הללו.

הצהרה פומבית - קווים לפתרון הבעיה

(מצע להצגה בעולם ולמו"מ עם גורמים פלסטינאיים)

1. לראשונה מאז 1948 בוצר מצב שבו ישראל יכולה לנהל מו"מ ישיר כדי לפתור את הבעיה הפלסטינאית ואת בעיית הפליטים. בסיכומי של מו"מ זה יושכן השלום בין הצדדים.
2. כבסיס למו"מ ישמשו העקרונות הבאים:-
 - א. הצד הערבי יכיר בקיומה של מדינת ישראל ובשלמותה, ובחיוניות של צרכי בטחונה, לאור שאיפת מדינות ערב בעבר להשמדה.
 - ב. ישראל מתכוונת להעניק לפלסטינאים הנרירה לפיה יוכלו לקבוע אם מצובם לשוב ולהיות חלק מירדן, או להקים מדינה פלסטינאית עצמאית שתבקש להתקבל כחברה באו"מ.
 - ג. גבולות מדינה זו ייקבעו במו"מ ישיר בין הצדדים, ובהתחשב בצרכים של הצדדים.
 - ד. ישראל מקבלת על עצמה להשתתף בקרן ליישוב הפליטים, בשיתוף עם הצד הערבי. ישראל רואה אפשרות ליישוב הפליטים אם בגדה המזרחית של ירדן ואם בחצי האי סיני. לצורך זה מציעה ישראל שתוקם קרן בינלאומית בת כמה ביליון דולאר, שתאפשר שיקום מזורז של הפליטים ופיתוח המדינות שבהן ייושבו.
 - ה. הקרן הבינלאומית תשלח בשטח פיצויים לפליטים, ולצורך זה מתחילה ישראל מיד ברישומם של הפליטים וברישום תביעותיהם. ישראל תתרום את חלקה לקרן זו בעין יפה.
 - ו. ישראל מכירה במעמדם המיוחד של העיר העתיקה והמקומות הקדושים, ומבטיחה גישה חופשית אליהם לבני כל הדתות.
 - ז. הסכמים כלכליים והסכמי אי-התקפה ייחתמו בין ישראל לבין הצד הערבי.